

TÓTH ATTILA ÉS GRUNDA DÁVID

„Ego vobis romae propitius ero”, azaz „Rómában kegyes leszek hozzátok” – szölt a biztató hang a legenda szerint a Róma kapuihoz kétségekkel telve érkező Loyolai Szent Ignácnak, és szölt nekünk is, akik az elmúlt év augusztusának közepén, egy forró nyári délután megérkeztünk a Collegium Germanicum et Hungaricum, azaz a Német-Magyar Kollégium „birtokára” San Pastoréba.

A Rómától nagyjából harminc kilométerre fekvő egykori domonkos kolostorban egy hathetes időszakot, a „Neugermanikerzeit”-ot töltöttük, és mint a kollégium új növendékei, elkezdtük azt a hosszú és izgalmas kalandot, ami előttünk áll.

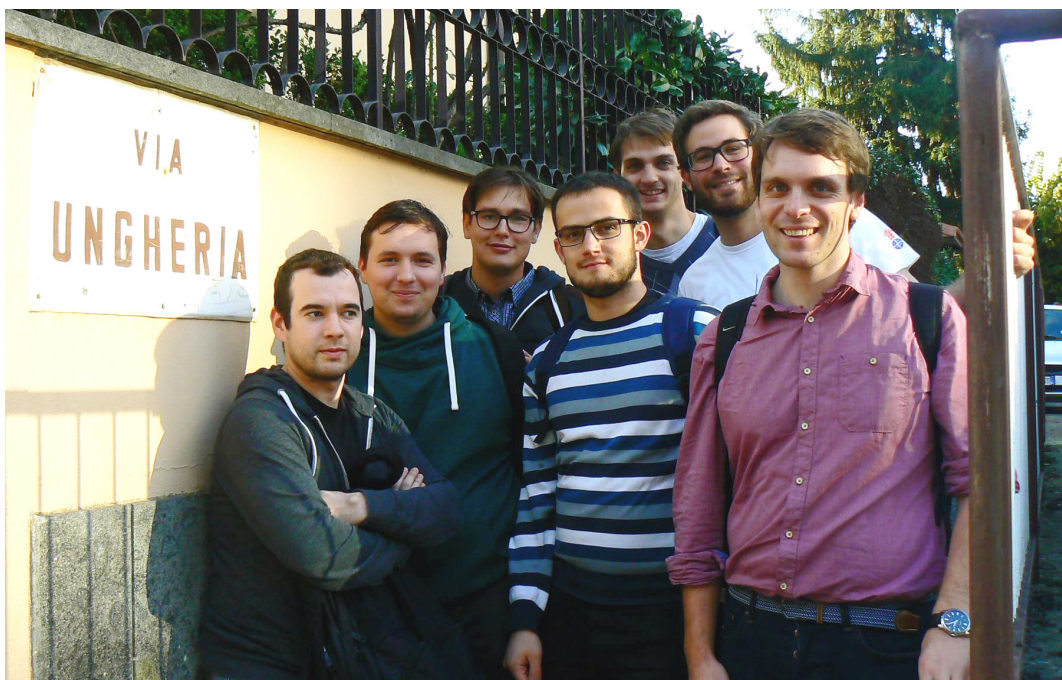
Papnövendékek százai érkeznek évről évre az Örök Városba, hogy teológiai tanulmányaikat itt végezzék, megismerkedjenek Rómával és egymáson keresztül az egész világegyházzal. Nincs ez másként velünk, a magyar görögkatolikus metropólia növendékeivel sem.

A 2016/17-es tanévben egyházmegyéinkből összesen hat papnövendék és egy, már fölszentelt áldozópap él és készül Rómában különböző kollégiumok növendékeként. Mivel a kispapok élete nem merülhet ki a különböző előadások hallgatásában, beadandó dolgozatok írásában és vizsgák sokaságában, ráadásul a papképzés a szervezett tanulmányi élet mellett szervezett lelki, kulturális és közösségi életet is megkövetel, ezért az idők folyamán különböző nemzetek számára különböző kollégiumokat alapítottak.

Előttünk, magyar görögkatolikusok előtt több lehetőség is áll. A püspök atyák döntése alapján – rítusunk miatt – kerülhetünk a Pápai Görög Kollégiumba vagy a Pápai Német-Magyar Kollégiumba. Van Rómában egy harmadik magyar intézmény, a Pápai Magyar Intézet, itt azonban elsősorban már fölszentelt papok laknak.

Rómából jelentjük

RÓMÁBAN TANULÓ KISPAPJAINK MINDENNAPJAI

A Pápai Görög Kollégiumot XIII. Gergely pápa 1577-ben alapította (az ő nevéhez fűződik a Pápai Gergely Egyetem alapítása is). Sokan kérdezik tőlünk, hogy görögkatolikusként miért megyünk Rómába tanulni. A Görög Kollégium maga ad választ, mint a keleti és nyugati tradíciók között létrejövő egység szimbóluma. A kollégium a bizánci hagyomány jelenlétét biztosítja az Örök Városban a katolikus, vagyis egyetemes egyház központjában. Ez adja valódi fontosságát és történelmi jelentőségét is. A hitélet, a teológia, a liturgia és a diszciplináris kérdések szempontjából mindenben törekednek a görögországi gyakorlathoz hitelesnek lenni. Erre jó példa, hogy a firenzei unióban (1439) megfogalmazottak alapján nem tesszük hozzá a Filioque kiegészítést a Nicea-konstan-

tinápolyi hitvallásához, amikor azt az eredeti nyelvén, vagyis görögül a reggeli Szent Liturgián mondjuk. Emellett jó példa még, hogy házasságra készülő kispapok is tanulhatnak a kollégiumban, ami elég ritka jelenség a Rómában található kollégiumok körében.

A Pápai Görög Kollégium fenntartója a benecés rend, az előjáróinkat a mindenkori chevetogne-i apát nevezi ki. Érdekesség, hogy a spirituális vezető, Michel Van Parys, a belgiumi Chevetogne monostorában gyakor apátja volt Atanáz és Fülöp püspökeinknek. A kollégium növendéke volt Joannes Josephus De Camelis, a Munkácsi Egyházmegye egykori püspöke is.

Magyar kispapok itt jelenleg mindhárom egyházmegyéből vannak. Molnár Dezső harmadéves teológus a Hajdúdorogi Főegyházmegyéből, Dudás György elsőéves teológus a Miskolci Egyházmegyéből és Grunda Dávid harmadéves teológus a Nyíregyházi Egyházmegyéből a Gergely Egyetemen tanulnak.

A kollégiumban lakó növendékek elég színes képet mutatnak. Jordániából, Szlovákiából, Romániából, Szerbiából, Görögországból egy-egy, továbbá Amerikából és Londonból egy-egy ukrán származású, Dél-Olaszországból négyen (hárman Calabriából, egy Sziciliából) tanulnak nálunk. A közös nyelv az olasz, a liturgikus nyelv pedig a görög. Az itt használt dallamvilág nagyban eltér a miénktől, a Kárpát-medencében megszokottól, hiszen az autentikus görögországi dallamokon végezzük a szertartásainkat. Érdekesség még, hogy sok ortodox vendége is van a kollégiumnak, olykor akár az Athos hegyéről is, akik – ha csak pár napra is – részeseivé válnak itteni életünknek.

A pápai Német-Magyar Kollégium jelenlegi formájában 1580-ban jött létre, a korábbi Pápai Német és a Pápai Magyar Kollégium összevonásaként. Arculatát a kezdetektől – az ignáci alapításból eredeztethetően – a jezsuita lelkeség határozza meg, és vezetői is a német rendtartományból kerülnek ki, eltekintve az 1773–1814 közötti időszaktól, amikor a jezsuita rend nem működhetett (ezért ebben a bő negyven évben a kollégiumot az egyházmegyes papság gondjaira bízta). Híres növendékei voltak többek között: Prohászka Ottokár, Boldog Meszlényi Zoltán, vagy a későbbi görögkatolikus püspökök, Boldog Romzsa Tódor és Dudás Miklós is. A kollégiumnak ma összesen hetven diákja van, tizenhat különböző országból, elsősorban az egykori Magyar Királyság és a Német Birodalom területeiről.

Szép tapasztalat a kollégiumban a fölszentelt papok és a szentelésre készülő papnövendékek együttélése is. A fölszentelt papok mindennapjait látva kicsit bepillantunk jövőnk hivatásunk rejtelmébe; cserébe fiatalos lendületünket, elképzeléseinket adjuk. Érdekesség, hogy az idei tanévben a kollégiumban a magyar ajkú diákság létszáma a legmagasabb, összesen huszonhárman vagyunk. Görögkatolikus egyházunk jelenleg négy fővel képviselteti magát. Dobos András atya, a Miskolci Egyházmegye papja doktori képzésen vesz részt, Szemán András a

licenciaképzés befejező, Orosz István Mokiosz az első, vagyis előkészítő évét végzi, Tóth Attila pedig a teológusképzés első évfolyamos hallgatója. Ők hárman a Nyíregyházi Egyházmegye növendékei.

Az itteni egyetemi életünk általában két ciklusból áll. Az első három évig, a teológus diploma megszerzéséig, az úgynevezett baccalaureatusi vizsga letételéig tart. Ezt mi, a Hajdúdorogi Görögkatolikus Metropóliából érkező növendékek mindannyian a Pápai Gergely Egyetemen, a „jezsuiták egyetemén” végezzük, ami – római mértékkel mérve is – igen nagy létszámú egyetem, jelenleg kb. négyezer hallgatóval büszkélkedhet. A második tanulmányi ciklus már sokkal személyre szabottabb. Minden növendék választ egy szakirányt, és az ennek, illetve saját elképzeléseinek leginkább megfelelő egyetemet, és ott vesz részt az általában kettő-négy éves licenciaképzésben.

A kollégiummal kapcsolatos első élményünk a fentebb említett „Neugermanikerzeit”, azaz egyfajta előkészítő időszak, aminek keretein belül megismerkedünk a kollégium életével és „játékszabályaival”, valamint részt veszünk egy intenzív olasz nyelvkurzuson is. Ezt követi minden évben az egész kollégiumi közösség számára szervezett záródoklat, egy egyhetes lelkigyakorlat, majd a San Pastore-i templomunk búcsúünnep. Október első napjaiban beköltözünk Rómába, és kezdetét veszi az új tanév a maga sokszínű hétköznapjaival. Valóban nincs időnk unatkozni, a kollégium rengeteg program résztvevője vagy házigazdája. Növendéktársaink szentelése, az adventi készüllet, a karácsonyi koncertek az első; a farsangi, nagyböjti és pünkösdi környéki rendezvények a második félévet teszik igazán mozgalmassá.

Csodálatos tapasztalat ez, ha valóban olyan közösségben éljük meg, ami egyfajta biztonságot ad, amire tudunk otthonunkként tekinteni. Azt hiszem, mindkét kollégium növendékeinek nevében mondhatjuk, megtaláltuk ezt az itteni mindennapokban. Örömmel végezzük azt a feladatot, amiért itt vagyunk.